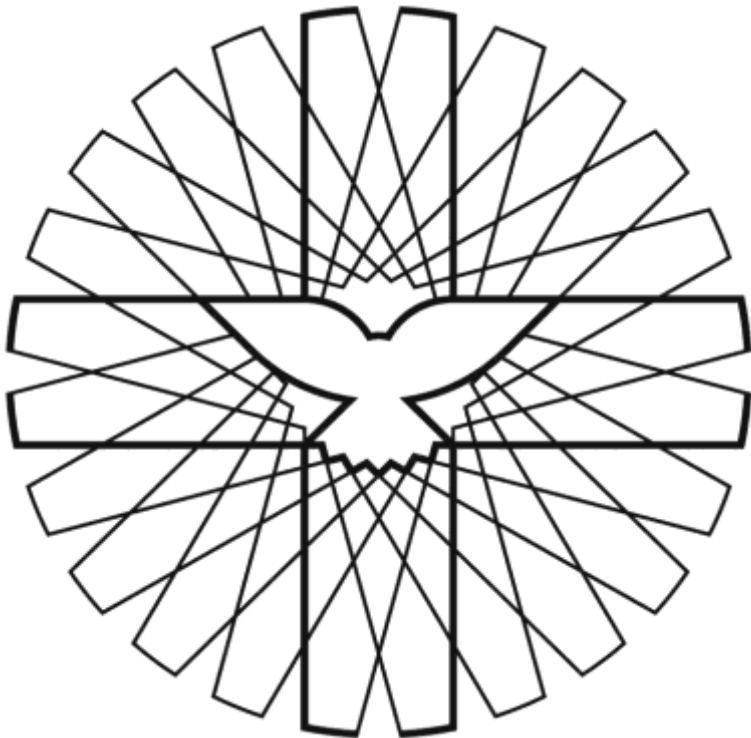

De Schakel

Kerkblad Protestantse Gemeente
Philippine - Sas van Gent - Sluiskil

maart 2015

jaargang 44 nr: 3

Kerkenraad

Predikant: ds. A.M. van Andel annemarievanandel@gmail.com
Blauwvoetstraat 32 8310 Brugge-Assebroek België Tel. 06-23850554
Tel. 003250355084

Scriba: Steven van Harn. steven.van.harn@pandora.be
Isabellahaven 2 4553 PD Philippine Tel. 0115-491863

Kerkgebouwen

Philippine: Koningin Emmastraat 7 Tel. 0115-491530
Sluiskil: Louisastraat 43 Tel. 0115-471683

Administratie Kerkbeheer

Joke Zegers Rentmeesterstraat 7
4541 EM Sluiskil Tel. 0115-472679
Bankrekening: NL37 ABNA 0481542620
t.n.v. Protestantse gemeente Phil/SvG/Sl. te Sluiskil

Administratie Diaconie

Ina Verpoorten, Zandstraat 237
4553 NK Philippine Tel. 0115-492040
Bankrekening: NL61 ABNA 0481517162
t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente Phil/SvG/Sl.

Kerncontacten

Coördinatie: Harry van Quekelberghe Poelstraat 16
4551 BP Sas van Gent. Tel. 0115-452346
Philippine: Dick van Nes Braakmanweg 1
4553 NH Philippine. Tel. 0115-491366
Sas van Gent: Geertje de Die Buitenweg 1
4551 AA Sas van Gent. Tel. 0115-451235
Sluiskil: Fia Neijt– de Blaey Albertpolderstraat 32
4541 BH Sluiskil. Tel. 0115-471919

De kerncontacten zijn het centrale aanspreekpunt in de kernen
o.a. voor informatie en voor vervoer.

Zij coördineren binnen het netwerk van uitvoerend vrijwilligerswerk.

Website adres: www.protestantsegemeente.nl

Redactie Schakel

Henny Wille Philippine, Arno Dieleman , Adri de Bruijne Sluiskil

Kopij inleveradres, redactieschakel@zeelandnet.nl
2

Erediensten

Maart

Zondag	1	Philippine	10.00 uur
		Ds. A. van Andel	
Zondag	8	Sluiskil	10.00 uur
		Ds. J. Brouwer	
Zondag	15	Philippine	10.00 uur
		Ds. A. van Andel	
Zondag	22	Sluiskil	10.00 uur
		Ds. E. Rooze	
Zondag	29	Philippine	10.00 uur
		Ds. M. Vermet	

April

Donderdag	2	Sluiskil (Witte Donderdag)	19.30 uur
		Ds. A. van Andel	
Vrijdag	3	Philippine (Goede Vrijdag)	19.30 uur
		Ds. A. van Andel	

De vesperdiensten worden gehouden in Philippine vanaf woensdag 25 februari om 19.30 uur.

Kerk op weg naar 2025

In deze week werden de leden van de Protestantse Kerk uitgenodigd om de enquête "Meepraten over de toekomst van de kerk?" in te vullen. "Het onderzoek", zo staat op de website van de PKN, "wil mensen laten meedenken over de vragen: Hoe gaan we op weg naar de kerk van de toekomst? Welke uitdagingen komen er op de Protestantse Kerk af?" De aanpak is verrassend en nieuw. Het trok dan ook veel media-aandacht. Onze kerk in het nieuws!

Wat betekent nu het uitschrijven van een dergelijke enquête? Dat het bestuur van onze kerk zich zorgen maakt over de toekomst van onze kerk. Dat het ook voor hen een vraag is geworden hoe het verder moet. Dat er geen visie is op de toekomst van de kerk en daar wil men de leden, nog 2 miljoen bij betrekken. En wie weet komt er middels de antwoorden op de **27 pagina's tellende enquête een antwoord.**

Wat me treft in de zorgen over de toekomst van onze kerk, landelijk e/o lokaal, is de nadruk op getallen: het aantal leden met een hoge gemiddelde leeftijd, het veel geringere aantal met jongere leeftijd; de hoogte van de gemiddelde vrijwillige bijdrage. Voor een organisatie, die vitaal wil zijn, zijn dat natuurlijk geen onbelangrijke dingen. Ik heb echter nooit vermoed dat de vitaliteit van de Kerk afhangt van de kwantiteit, de hoeveelheid. Ik heb altijd geloofd dat de levenskracht van het bouwsel, dat wij kerk noemen, rust in een Woord, het evangelie in het eerste en tweede testament.

En ja, een woord is altijd kwetsbaar.

Een woord kan weersproken worden, weggewuifd, overruled door een ander woord. Een woord, juist ook een woord dat heel wil maken wat gebroken is, dat vrede en verzoening wil stichten, loopt in deze wereld helaas altijd het risico de verdwijning nabij te zijn.

Op zo'n kwetsbaar woord is de Kerk gebouwd: een man die het mens-geworden Woord van God werd genoemd: elk woord dat hij uitsprak leek wel een Woord van God te zijn. Een mens, een Woord, weersproken, gedood. In deze 40-dagentijd gedenken we juist dit in onze kerkdiensten. En dan nu deze enquête! Verborgene leiding van de Geest?

Met dit Woord is de kerk na Pinksteren begonnen. In de Geest. Een gemeenschap van mensen ergens in de marge van de samenleving. Zonder glans of glorie, maar klein en kwetsbaar. De eerste christenen hebben misschien de ervaring gehad als was het de Geest die hen dat woord telkens weer inblies en hen aanvuurde om tegen de -soms letterlijke- verdrukking van de tijdgeest in zich staande te houden. Niet zozeer als kerk, maar als gemeente. Niet zozeer als instituut maar als gemeenschap van mensen, geïnspireerd door het Woord om oog te hebben voor elkaars welzijn en dat van anderen, zover het oog reikt.

De kerk begon wat voor te stellen in deze wereld toen keizer Constantijn in de 4^e eeuw het christelijk geloof tot staatsgodsdienst proclameerde. Van gemeenschap werd de kerk Instituut, met macht, aanzien, invloed. Het heeft Europa gekerstend tot een christelijk continent. Niet alles wat het heeft voortgebracht was goed noch ook verkeerd. Maar opvallend is dat wat de Kerk van Christus is en behoort te zijn door de eeuwen heen niet zozeer gezocht en gevonden werd in het Instituut kerk,

maar in haar bron, een Woord, het evangelie in het eerst en tweede testament.

Wij beleven nu weer een tijd waarin de kerk marginaal is **(geworden) in de samenleving. Het lijkt nauwelijks reëel om in** reactie daarop met heimwee om te zien naar vroeger, toen de kerk nog iets voorstelde in de samenleving en het hele dorp uitliep voor de kerkdienst waarin natuurlijk ook het kindertal hoog was. Immers de jongere generatie die wij zo deerlijk missen in de kerkelijke gemeenschap is vloeibaar geworden in hun keuzen en verbindingen. Op zoek naar een plekje dat bij hen past. Zolang het past, is het goed. Voelt het niet meer fijn, dan laat men het weer los. Daarin gaan ze met hun tijd mee en onderscheiden ze zich van hun ouders en grootouders.

De charme van kerk-zijn in de marge is m.i. dat het er weer toe doet wat ons tot gemeenschap van Jezus Christus maakt. En dat is een Woord, aangeblazen door de Geest. Altijd kwetsbaar, altijd de verdwijning nabij. Maar altijd ook in de hoop op morgen, op toekomst. Wat die toekomst ook zal brengen: een zich veranderende kerk; andere vormen van kerk en gemeenschap? Daarin telt niet de kwantiteit maar wel de kwaliteit. Want dit Woord wil mensen inspireren tot zorg en aandacht voor elkaar en voor anderen, zover het oog reikt. Woord dat gemeenschap sticht tussen mensen in. Ik houd het erop dat daarin de geloofwaardigheid van de Kerk van Christus ligt. Vroeger, nu en in de toekomst. Daarom heb ik veel waardering voor de **openingszin van het beleidsplan van onze gemeente: "Wel zorgen, maar niet bezorgd zijn".**

In die geest ziet u in deze gemeente al jarenlang kans om vrolijk gemeenschap in de Naam van Jezus Christus te zijn en te blijven. In diezelfde geest wil ik proberen de enquête van de landelijke kerk in te vullen. Misschien komt er uit die enquête iets moois voort, aangeblazen door de Geest, op weg naar 2025. Kom, Geest van God, kom!

Annemarie van Andel

Bestellen huispaaskaarsen

Het is een goede gewoonte in onze gemeente om in de aanloop naar Pasen huispaaskaarsen aan te bieden.

Er zijn dit jaar weer mooie kaarsen te verkrijgen.

In de hal in Sluiskil en achter in de kerk in Philippine hangen posters met een intekenlijst.

U kunt hierop voorbeelden zien van de verschillende afbeeldingen en afmetingen.

U kunt er passende kandelaars bij kopen.

Wij willen de bestelling tijdig doen, opdat u de kaarsen vóór Pasen in huis heeft.

Tot uiterlijk zondag 2 maart kunt u uw bestelling opgeven.

De Diaconie

Van de kerkenraad

Tijdens de laatste kerkenraadsvergadering heeft de kerkenraad het beleidsplan voor de komende periode vastgesteld. Zoals op de gemeenteavond afgesproken is, verdwijnt dit plan niet in een lade.

Op de vergaderingen gedurende het jaar zal de kerkenraad zich bezinnen op de onderwerpen, die de hoogste prioriteit hebben voor onze gemeente.

Ook de plaatselijke regeling is opnieuw geschreven. U zult zich daarover kunnen uitspreken op een volgende gemeenteavond later dit jaar. We willen Gertjan van der Brugge dank zeggen voor het werk, dat hij heeft verricht om beide documenten te herschrijven.

De liturgiecommissie heeft de afgelopen periode gewerkt aan de orden van dienst voor de vespers, de veertigdagentijd en de Stille Week.

Velen zijn betrokken bij de invulling van de erediensten. Het koor, de organisten en de bloemschikgroep werken mee.

Voor de vespers heeft een groep mensen van onze gemeente samen met enkele mensen van de Elisabethparochie zich voorbereid om de diensten inhoud te geven.

Het is goed om samen vorm en inhoud aan de kerkdiensten in deze bijzondere tijd van het kerkelijk jaar te geven. Allen zijn geïnspireerd door de onderwerpen, die onze predikant Annemarie van Andel dit jaar heeft voorgedragen.

De kerkenraad vindt het jammer, dat Rina de Groote afscheid heeft genomen als kerkenraadslid. Wij respecteren haar beslissing en danken haar voor haar inzet.

Anastasia Neeteson

Tussentijdse wijzigingen in de kerkenraad

Tot onze spijt moeten we u meedelen dat mw. Rina de Groote van mening is er goed aan te doen om terug te treden uit de kerkenraad. De werkzaamheden van de kerkenraad en van ouderling vielen haar zwaarder dan ze vooraf had ingeschat. Met respect voor haar moedig besluit, maar ook met spijt, hebben we in de kerkenraadsvergadering van februari afscheid van haar genomen. Haar bezoekwerkzaamheden aan gemeenteleden in m.n. Sluiskil blijft ze voortzetten. We zijn haar daar zeer dankbaar voor.

Intussen heeft dhr. Cees Neijenhof aan de kerkenraad meegedeeld dat hij bereid is in het ambt van ouderling-kerkbeheerder alle verantwoordelijkheden van een ouderling binnen onze gemeente te aanvaarden. Daaronder valt ook de vertegenwoordiging van de kerkenraad in onze kerkdiensten. Ook gastleden, zoals dhr. Cees Neijenhof, kunnen volgens de Generale Regeling voor het Gastlidmaatschap van onze kerk en volgens de plaatselijke regelingen van onze gemeente daartoe geroepen worden. We kwamen pas vlak voor zijn bevestiging als voorzitter kerkbeheer achter deze mogelijkheid en hebben hem vanzelfsprekend bedenktijd gegeven of hij als ouderling van onze gemeente wil en kan functioneren. We verheugen ons in deze samenwerking.

Levenslied

Op 25 januari j.l. overleed in zorgcentrum "Vremdieke" te Hoek, op de leeftijd van 100 jaar, mevr. Maria Levina Kooman. Voor zij naar Hoek vertrok, woonde Maria Kooman in haar geboorteplaats Sluiskil, waar zij gedurende vele jaren het orgel bespeelde in de Hervormde kerk. Voor haar verdiensten werd zij koninklijk onderscheiden met de benoeming tot Lid in de Orde van Oranje – Nassau.

De herdenkingsbijeenkomst, waarop vertegenwoordigers van onze gemeente aanwezig waren, werd op 31 januari in zorgcentrum **"Vremdieke "gehouden, waarna aansluitend de begrafenis plaats** vond op de algemene begraafplaats te Sluiskil.

We leven mee met de nabestaanden en hopen, dat zij de kracht krijgen, om het verlies te dragen.

- Ook onze gemeenteleden Joop en Anita Wieles en kinderen moeten leven met gemis. Op 1 februari overleed moeder en oma Jacomina Cornelia Wieles – Willemsen.

We hopen, dat goede en warme herinneringen de pijn van het gemis zullen verzachten,

- Mevr. Ilse de Greef uit Sluiskil liep door een samenloop van omstandigheden een flinke blessure aan het been op, waardoor haar mobiliteit ernstig wordt beperkt. We wensen haar een snel en algeheel herstel toe, want met de zorg voor kleine kinderen, is deze situatie verre van ideaal !!

- Voor mevr. E. Hofman uit Sluiskil doen, met het klimmen der jaren, de ongemakken zich steeds duidelijker gevoelen.

Vaker moet een beroep gedaan worden op de hulp van een arts. We wensen mevr. Hofman sterkte toe en noemen haar naam in momenten van gebed.

- Onze gedachten gaan ook uit naar dhr. Lex de Groote uit Sluiskil, die, als deze aflevering wordt geschreven, in het ziekenhuis is opgenomen, om ter vermindering van pijnklachten een ingreep te ondergaan. Het ziet er naar uit, dat hij het ziekenhuis spoedig zal mogen verlaten. We wensen Lex sterkte en beterschap toe.

- Wat het omzien naar elkaar betreft, is het vanzelfsprekend, dat we in onze gedachten en gebeden meeleven met allen, die – nog steeds – worden geconfronteerd met ziekte of zorg

- Tot slot een heuglijk bericht uit Sas van Gent. De dienst van 8 februari in De Redoute, geleid door dominee Dick Stap, was voor **de Sassenaren weer een "thuiswedstrijd "Na wat verwarring over** de continuering van de diensten in De Redoute, was het goed, op deze plaats en met zovelen samen te zijn !

Het ziet er naar uit, dat de diensten in De Redoute gecontinueerd zullen kunnen worden, dus mede= plaatsgenoten, neem op de betreffende zondagen – ook in het kader van ons milieubeleid= de BENENWAGEN !!!

**"Voor kleine mensen is Hij bereikbaar,
Hij geeft hoop aan rechtelozen "**

Huub Oosterhuis

H.v.Q.

Vesperdiensten

U bent van harte uitgenodigd voor de vesperdiensten in de kerk van Philippine.

Op woensdagavond om 19.30 uur

Datum:	Thema :
25 februari	Maria Magdalena / in liefde en zorg
4 maart	Judas / verraden
11 maart	Petrus / verloochenen
18 maart	Simon van Cyrene / kruislast meedragen
25 maart	Maria, de moeder van Jezus / erbarmen

Informatie over de ontmoetingsmaaltijden

In de 40-dagentijd organiseert de Elisabethparochie een drietal Ontmoetingsmaaltijden. Waar en wanneer ze plaatsvinden en hoe u zich kunt opgeven voor deelname leest u hieronder. Van harte aanbevolen!

1 - Terneuzen op donderdag 26 februari 2015, vermoedelijk in de R.K. Emmauskerk.

Thema: Sri Lanka

Gerecht: wordt nog nader bepaald in overleg met Sri Lankese familie, (kip of beef gerecht.)

Bijgerecht: frisse groenten

Nagerecht: nog niet bekend, koffie, thee, gebak

Aanvang: 17.30 uur

Uiterlijk aanmelden voor deelname: 22 februari 2015

2 - Philippine op woensdag 11 maart 2015, in de Protestantse kerk.

Thema: Curacao

Gerecht: Carni stoba (vlees gerecht)

Bijgerecht: frisse sla en tomaat,

Nagerecht: verrassing, koffie, thee

Aansluitend op de maaltijd volgt de vesperdienst 19.30 uur

Aanvang: 17.30 uur

Uiterlijk aanmelden voor deelname: 8 maart 2015

3 - Zuiddorpe op donderdag 26 maart 2015, vermoedelijk in de R.K. kerk.

Thema: Mexico

Gerecht: Albondigas en salsa (vlees gerecht)

Bijgerecht: frisse sla en tomaat

Nagerecht: churros? Koffie, thee

Aanvang: 17.30 uur

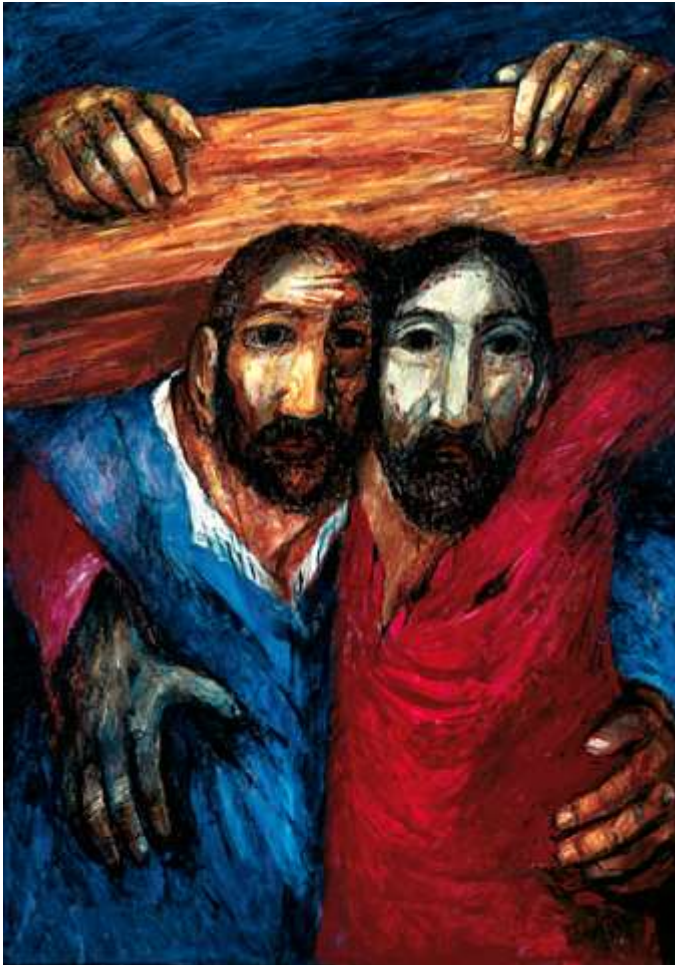
Uiterlijk aanmelden voor deelname: 22 maart 2015.

Drank bij de maaltijden: platwater / spa rood.

Aanmelden via het bureau van de Elisabeth parochie Sluiskil: tel: 0115 616006, email: bureau@eparochie.nl

of kantoor van de Emmaüskerk in Terneuzen: tel 0115 612327, email: bureauterneuzen@eparochie.nl

Afbeelding uit de Kruisweg van Sieger Köder 'Durchkreuztes Leben'. Voor de vesper in de 40-dagentijd op 18 maart

"Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen." (Markus 15: 21)

Weet u dat het 5 maart Poerim is?

Het wordt wel het Joodse carnaval genoemd. Het is een uitbundig en vrolijk feest in de Joodse traditie. Het feest is verbonden met het verhaal van het Bijbelboek Esther. Een mooie vertelling niet zonder humor. De achtergrond ervan is echter donker vanwege de dreiging

van vervolging en vernietiging van Joodse mensen in de stad Susa en het Perzische rijk. Het speelt zich af aan het Perzische hof in de stad Susa, in 4^e of 5^e eeuw voor Christus. Hoofdrolspelers zijn enerzijds Esther, een jonge Joodse vrouw, die een schoonheidswedstrijd wint en daarom verkozen wordt tot vrouw en koningin van de Perzische koning Ahasveros; anderzijds Haman, eerste minister van het Perzische rijk, die door het onbuigzame gedrag van Mordechai, een Joodse man, een hekel heeft gekregen aan Joden in het algemeen en het plan heeft opgevat om dat volk uit te roeien en daarvoor toestemming kreeg van de koning; en ten derde Mordechai, oom van Esther, die het boze plan van Haman tracht te verijdelen en daarin slaagt door het moedige optreden van Esther. Dat wordt gevierd en gedacht op het Poerim feest.

In het Perzisch betekent 'poer' 'lot': want het lot zou bepalen op welke dag de vernietiging van de Joodse mensen zou plaatsvinden. Daarom wordt dit feest ook wel Lotenfeest genoemd.

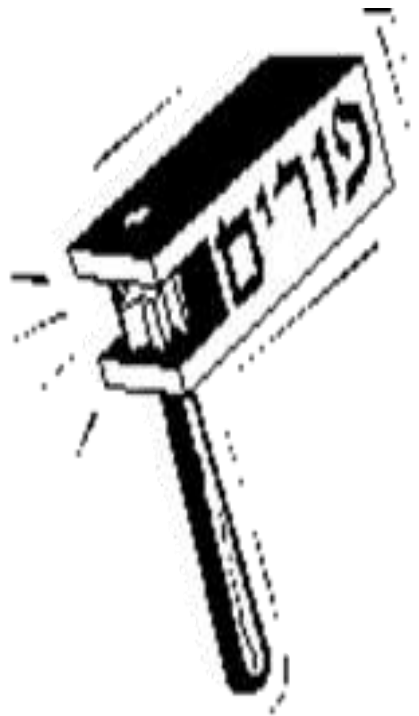
In de synagoge behoort het voorlezen van de boekrol Esther tot verplichte lectuur op dit feest. Dat gaat luidruchtig toe.

Telkens als tijdens het voorlezen de naam van Haman valt, maken de aanwezigen en vooral de kinderen zoveel mogelijk lawaai met ratels om de naam van Haman onverstaanbaar te maken.

Tot de voorschriften behoort om zoveel wijn te drinken dat men op het eind het verschil niet meer weet tussen 'vervloekt is Haman' en 'gezegend is Mordechai'. De achterliggende gedachte is om te gedenken dat de rollen uiteindelijk werden omgekeerd. Haman wilde alle joden ombrengen maar werd uiteindelijk zelf gedood.

In het land Israël heeft dit gebruik tot dronkenschap helaas soms duistere gevolgen op plaatsen die zowel voor Joden als Moslims heilig zijn.

De sfeer op straat in Israël is tijdens Poerim vrolijk. Kinderen en jongeren lopen verkleed rond. Een gebruik dat stamt uit de middeleeuwen en werd beïnvloed door Europese gewoonten rond carnaval. Kleine meisjes verkleden zich graag als koningin Esther. Jongetjes lopen graag rond **als Mordechai, maar ook 'Superman'** bleek populair. In de steden van Noord Israël met een gemengde bevolking van Joden en Palestijnen, zoals Haifa, doen Palestijnse kinderen gezellig mee in dit verkleedfeest!

Een geliefde lekkernij voor Poerim zijn Hamansoren

Recept voor Hamansoren

Ingrediënten

500 g tarwebloem

4 eieren

4 eetlepels koud water

een snufje zout

zonnebloemolie om in te frituren

poedersuiker

jam

Zeef de bloem in een kom of op een schoon oppervlak. Maak een kuiltje in het midden en breek de eieren erin. Voeg wat water toe en zout en meng alles door elkaar. Als je er een bal van kan vormen, kneed je verder tot je een stevig en soepel deeg hebt. Leg het deeg in plastic folie verpakt een uur in de koelkast. Rol het dan uit en snijd er vierkantjes van 7 centimeter van. Verhit in een pan de frituurolie tot 180 graden en frituur de deeglapjes met een paar tegelijk. Laat ze uitlekken op keukenpapier. Je kunt ze in een trommel bewaren. Dien ze op met de jam en een beetje poedersuiker.

Zingend op weg naar Pasen

19 februari jl.

Tot onze verrassing kwamen ca. 30 mensen naar deze avond. Onder de aanwezigen waren leden van onze gemeente en gemeenteleden uit Hoek en Terneuzen.

De avond vond - niet toevallig - plaats op de

donderdag na Aswoensdag. Om weer wat vertrouwd te raken met de spiritualiteit van de 40-dagentijd en kennis te maken met nieuwe liederen voor deze periode uit het liedboek waren een tiental liederen geselecteerd. Lieder die ons iets lieten ervaren dat het nieuwe liedboek mogelijkheden biedt tot variatie in de gemeentezang.

We hebben alle geselecteerde liederen op één na kunnen inzingen onder de inspirerende leiding van enerzijds dhr. Piet Hamelink in de rol van cantor en anderzijds dhr. Jan Neeteson in de rol van organist. Aan lied 566 zijn we niet toegekomen. Dit lied stond ook al in het Liedboek voor de Kerken als gezang 359, maar ik vraag me af of het vaak werd gezongen. De uitleg die de dichter Muus Jacobse, alias Klaas Hanzen Heeroma, 1909-1972, **geeft bij dit lied in het 'Compendium bij de Gezangen uit het Liedboek voor de Kerken' trof me.**

1 Midden in de dood
zijn wij in het le - ven,
want Eén breekt het brood
om met ons te le - ven
mid - den in de dood.

Hij vertelt: "Als 'vrij' gedicht geschreven onder de indruk van de hervatting van de kernbomexperimenten in de dampkring, 1961.

Nog nooit, ook niet in de oorlogstijd, had ik mij zo 'midden in de dood' gevoeld, zo 'met de dood voor ogen, / met de dood in 't bloed'. Toen moest ik denken aan de Middeleeuwse antifoon "Media vita in morte sumus", door Luther vertaald als "Mitten wir im Leben sind mit dem Tod umfangen."

Maar ik dacht ook aan het Avondmaal, de maaltijd tot het leven, "midden in de dood". En ik keerde de beginregel van de antifoon om: "Midden in de dood / zijn wij in het leven / want... één breekt het brood / om met ons te leven / midden in de dood".

De laatste strofe was er oorspronkelijk niet bij, maar één van mijn vrienden merkte op dat het gedicht als Avondmaalslied niet **compleet was, omdat het motief van de 'wijn' ontbrak**".

Het lied is dus ontstaan vanuit een hoog maatschappelijk engagement.

Ook nu, meer dan 50 jaar na het ontstaan van het gedicht, is het nog steeds actueel, maar nu om andere redenen. Een lied om te zingen rond het Avondmaal, misschien wel op Witte Donderdag.

Op excursie

In de Rooms Katholieke kerk te Zelzate is in de 40-dagentijd de **tentoonstelling "Kleur de wereld met hoop" te zien. Het zijn 21** meditatiedoeken ofwel Hongerdoeken. De meeste van deze doeken zullen een aantal jaren geleden ook te zien zijn geweest in ons kerkgebouw te Philippine. Leden van onze gemeente waren toen actief betrokken bij die tentoonstelling. Nu de doeken weer in onze regio tentoon worden gesteld, is dat aanleiding voor een excursie.

Op zondagmiddag 1 maart bezoekt een groep(je) gemeenteleden, die over het algemeen behoren tot de wat jongere leden van onze gemeente, deze tentoonstelling. Andere belangstellenden zijn welkom om aan te haken. In verband met het vervoer is het handig om vooraf contact op te nemen met ds. Annemarie van Andel. Om 14.00 uur verzamelen bij de Protestantse kerk te Sluiskil. Rond 14.30 uur aankomst in de kerk te Zelzate.

De verwachting is dat we tussen 16.30 en 17.00 uur weer terug zijn. Kosten deelname: 2 Euro p.p.

Op Dinsdagmiddag 24 maart gaan de deelnemers aan de Thema-Koffieochtend op excursie naar de tentoonstelling. Anderen die van deze gelegenheid gebruik willen maken zijn welkom. Ook dan graag even contact met ds. Annemarie van Andel in verband met het vervoer. Om 14.00 uur verzamelen bij de Protestantse kerk te Sluiskil.

Rond 14.30 uur worden we verwacht in de kerk te Zelzate.

De verwachting is dat we tussen 16.30 en 17.00 uur weer terug zijn. Kosten deelname: 2 Euro p.p.

Wat is een hongerdoek ?

In de Middeleeuwen was men gewoon om in de Vastentijd een doek op te hangen tussen het middenschip en het priesterkoor van de kerk. Aldus werd het altaar waar de viering van de eucharistie plaatsvindt aan het oog van de 'gewone' kerkganger onttrokken. Aan deze symboliek werden verschillende betekenissen gegeven maar het benadrukte in ieder geval de oproep tot inkeer, boete en bezinning aan het adres van de gelovigen. Aanvankelijk waren het eenvoudige linnen doeken, later werden ze beschilderd met voorstellingen van het leven, lijden en sterven van Jezus. Zo zijn de doeken eeuwenlang een praktische vorm geweest van verkondiging en catechese. Omdat de doeken tijdens de vastentijd werden opgehangen kregen ze de naam 'hongerdoeken'. Midden jaren zeventig werd deze traditie op een nieuwe manier weer opgepakt door de Duitse katholieke ontwikkelingsorganisatie 'Misereor'. Men nodigde kunstenaars van het zuidelijk halfrond uit doeken te ontwerpen met symbolen en beelden uit de eigen cultuur en (geloofs) context. De gedachte erachter was: waarom zouden wij in het Westen niet door de (geloofs) taal en beelden van christenen uit andere delen van de wereld tot bezinning kunnen worden gebracht en tot een vernieuwd geloven? De 'moderne' hongerdoeken zijn over het algemeen zeer kleurrijk. Voor ons, christenen uit West Europa, is de 'beeldtaal' ervan vaak zeer verrassend.

Mens op aarde

Dat ik de aarde zou bewonen
niet op vleugels als een arend,
niet in schemer als een nachtuil,

niet kortstondig als een bloem,
niet op vinnen onder water,
niet gejaagd en niet de jager,
niet op hoeven, niet met klauwen,
maar op voeten twee

om de verte te belopen,
om de horizon te halen –
en met handen die wat kunnen:
kappen, ruimen, zaaien, oogsten;

met een neus vol levensadem,
met een buik vol van begeren,
met een hoofd niet in de wolken,
wel geheven naar de zon

om te overzien die aarde,
haar te hoeden als een kudde,
haar te dienen als een akker,
en te noemen bij naar naam.

Dat ik ben, niet meer of minder,
dan een mens, een kind van mensen,
één van velen, één met allen,
groot en nietig, weerloos vrij

om te zijn elkaar tot zegen,
om te gaan een weg van dagen,
liefdesweg, die ooit zal leiden
naar een menselijk bestaan.

Huib Oosterhuis

Thuiswedstrijd

voor kerkbeheerders en geïnteresseerden in het beheer van de kerk:

De Basiscursus voor kerkrentmeesters ofwel een cursus kerkbeheer voor kerkrentmeesters in Midden en Oost Zeeuws-Vlaanderen wordt gehouden in de Protestantse gemeente Philippine-Sas van Gent-Sluis, Louisastraat 43, Sluis op 19, 26 maart en 9 april.

Aan de orde komt:

Wat betekent het om kerkrentmeester te zijn; waar begint en eindigt de verantwoordelijkheid van het college van kerkrentmeesters? Hoe is de verhouding tot de kerkenraad?

Hoe behoort een college van kerkrentmeesters te functioneren? Hierbij komt o.a. de ledenregistratie ter sprake, de kerkorde, begroting, jaarrekening en ANBI-status.

Wat zit er in het takenpakket van het college? Hierbij wordt ingegaan op werkgeverschap, geldwerving, afdrachten aan landelijke kerk, archivering, verzekeringen en communicatie.

Daarnaast krijgt u nog tal van tips en gelegenheid tot het stellen van vragen waarmee u rondloopt. Inhoudelijke informatie wordt gegeven door de gemeenteadviseur Kerkbeheer in de regio, Foort Groenleer, en de cursus wordt begeleid door gemeenteadviseur Joke Steeneveld.

Gemeenteadviseur Joke Steeneveld vertelde me dat geïnteresseerde predikanten ook welkom zijn. Dan lijkt me dat er ook geen beletsel ligt voor belangstellende gemeenteleden en kerkenraadsliden.

Voor het geval u overweegt om aan deze cursus deel te nemen, neem even contact op met de voorzitter van het kerkbeheer, dhr. Cees Neijenhof, of met mw. Joke Zegers, ouderling-kerkbeheer en verantwoordelijk voor de financiële administratie.

Cursus Theologische Verdieping in Goes

Al jaren achtereenvolgend wordt in Goes de Cursus Theologische Verdieping (CTV) georganiseerd. De cursus is van oecumenische opzet en wordt gegeven met medeweten van het Classicaal Regionaal Overlegorgaan Zeeland en het Vicariaat van het Bisdom Breda. De cursus is bestemd voor iedereen die geïnteresseerd is in God en mensen, in de Bijbel, de kerk en de wereld daaromheen. De cursus staat dus open voor iedereen. Een specifieke vooropleiding is niet vereist. Een kerkelijke binding is ook niet noodzakelijk. Wel wordt een open houding ten opzichte van andere cursisten en de verschillende docenten gevraagd. De docenten hebben allemaal ervaring met lesgeven, zijn academisch of HBO geschoold met specifieke kennis van hun vak en zijn protestants of katholiek.

De CTV omvat de eerste twee jaar theoretische vakken, gevolgd door een (facultatief) derde jaar met zogenaamde praktische vakken. Tijdens de eerste twee jaar komen in de cursus de volgende vakken aan bod: Oude Testament, Nieuwe Testament, Kerkgeschiedenis, Dogmatiek alsook de (toegevoegde) vakken: Inleiding in het Jodendom, Filosofie en Wereldgodsdiensten.

In het derde jaar komen o.a. de volgende vakken aanbod: Liturgiek, Pastoraat, Diaconaat, Spiritualiteit en Ethiek.

De CTV wordt op 32 donderdagavonden per jaar in de VREDESKERK (voorheen Oosterkerk) te Goes gegeven.

In de vakantieperiodes is er in principe geen les.

De lessen beginnen om 19.00 uur en eindigen om 22.00 uur.

In september 2015 start er een eerste- en een derdejaars groep.

De volgende data zijn vastgesteld:

Voorlichtingsavond voor belangstellenden: Donderdag 2 juli, aanvang 19.30 uur in de Vredeskerk te Goes.

Kennismakingsavond voor de eerstejaars cursisten: Donderdag 10 september, aanvang 19.00 uur in de Vredeskerk te Goes.

Eerste cursusavond voor de eerste en derdejaars cursisten:

Donderdag 17 september, aanvang 19.00 uur in de Vredeskerk te Goes.

De cursuskosten bedragen € 250,00 per jaar.

Het cursusgeld kan in twee termijnen voldaan worden, namelijk in september en januari.

Informatie over de CTV kunt u vinden op de website van de CTV: www.ctvgoes.nl dan wel krijgen van: Dhr. Henk van Elzelingen, telefoon 0118 – 47 28 18, e-mail: hvelzelingen@zeelandnet.nl

Beleidsplan en Plaatselijke Regeling

Zoals u weet is het concept Beleidsplan *Wel Zorgen, Niet Bezorgd Zijn* in september 2014 (dus al weer even geleden) aan de gemeente aangeboden en daarna tijdens een zeer goed bezochte gemeenteavond op 2 oktober met de gemeente besproken.

De kerkenraad kijkt met dankbaarheid en veel waardering terug op het levendige gesprek dat tijdens die avond is gevoerd.

We mogen blij zijn met zo veel betrokken en deskundige gemeenteleden.

Tijdens de gemeenteavond maar ook nog daarna zijn diverse wijzigingen voorgesteld. Ook die zijn in de kerkenraad besproken en uiteindelijk is het plan in de februari vergadering definitief vastgesteld.

Het is een plan voor de periode 2015 tot 2020, maar dat betekent niet dat we het document nu rustig in de kast kunnen opbergen en laten verstoffen.

Het is de bedoeling dat we het minstens één maal per jaar in de kerkenraad grondig doornemen en kijken of alles nog actueel is en ons indringend afvragen of er grote of kleine koerswijzigingen nodig zijn.

Ook dan hopen we op uw blijvende betrokkenheid.

De definitieve versie van het plan zal te vinden zijn op de website van onze gemeente. Wie toch een papieren exemplaar wil hebben, kan dat even vragen aan een kerkenraadslid, dan zorgen we daar graag voor.

Een ander formeel document dat elke gemeente volgens de Kerkorde moet hebben, is de zogenaamde Plaatselijke Regeling. Deze regeling is er – zoals dat zo mooi in de Ordinantiën staat – *"ten behoeve van het leven en werken van de gemeente"*.

Onze bestaande Regeling is gelukkig erg bondig en praktisch, maar **moet wel worden geactualiseerd want hij dateert van zo'n 10 jaar geleden**.

Of het lukt om de nieuwe versie ook bondig en praktisch te houden, mag u over enige tijd zelf beoordelen, want de Kerkorde schrijft vanzelfsprekend voor dat wijzigingen in de Regeling met en in de gemeente worden besproken. Waarschijnlijk wordt de Regeling een kort onderwerp op de volgende gemeenteavond.

Gertjan van der Brugge

Terugblik: Gebedsweek voor de Eenheid van de christenen van 18 tot 25 januari.

Op vrijdag 24 januari kwamen leden van onze gemeente samen met leden van onze zusterkerken van Dekenaat Evergem en de Elisabethparochie in een oecumenische viering te Assenede. We volgden in grote lijnen de liturgie die ons was aangereikt door christenen van Brazilië. Het thema, 'Dorst', was geïnspireerd door het verhaal over de ontmoeting van de Samaritaanse vrouw en Jezus bij de Jakobsbron in Samaria (Johannes 4). Alle aanwezigen hadden een flesje of kruikje water mee gebracht. Met dit water werd aan het begin van de viering een waterbekken gevuld. Mw. Katrien Cocquit, parochieassistente Dekenaat Evergem, beschrijft de betekenis hiervan mooi: *"Het water van de verschillende gemeenschappen vermengde zich en werd zo een symbool van onze eenheid. We geloven op verschillende manieren, maar Gods aanwezigheid maakt ons één."*

De inzameling in de viering was bestemd voor een project van 'Kerk in Nood' in Brazilië:

Een project voor de opvang van regenwater.

Foto's van deze viering zijn te vinden op de website van Dekenaat Evergem

http://www.kerknet.be/microsite/dekenaat_evergem/nieuws_detail.php?subsiteID=2344&nieuwsID=128977

Doel collecten vesperdiensten/ Vastenactie 2015

Sri Lanka is 'de parel van de Indische Oceaan'.

En de meeste toeristen die Sri Lanka bezoeken, zullen dat beamen: hagelwitte palmstranden, uitgestrekte oerwouden, wilde olifanten, schitterende tempels en eeuwenoude heilige koningssteden vormen de hoogtepunten van menig rondreis over het eiland.

Achter die glanzende toeristenfolders gaat echter een schrijnende werkelijkheid schuil. Pas in 2009 is de bloedige, jarenlange burgeroorlog geëindigd, nadat het regeringsleger de resterende Tamiltijgers in een hoek had gedreven en gedood.

De oorlog tussen de twee belangrijkste bevolkingsgroepen op het eiland – de Boeddhistische Singalezen en de Hindoeïstische Tamils - heeft diepe wonden geslagen die nog lang niet zijn genezen en die het land nog altijd splijten langs etnische en religieuze grenzen. Daarnaast verhullen de mooie beelden ook dat veel mensen in Sri Lanka moeten leven van een paar euro per dag.

Wie buiten de gebaande toeristenwegen kijkt, ziet dan ook de armoede: sloppenwijken, mensen die op straat leven, piepkleine lemen hutten, gebrek aan schoon water, gebrek aan deugdelijk **sanitair, levensgevaarlijke elektrische voorzieningen...** Zeker op de theeplantages zijn de omstandigheden vaak schrijnend.

De mensen hier leven zeer geïsoleerd in de beruchte 'linerrooms' - meestal weinig meer dan aan elkaar gebouwde kamers - ze hebben nauwelijks toegang tot de wereld buiten de plantage, schoon water en goed sanitair ontbreken en ondanks hun lange werkdagen en het zware werk, verdienen ze onvoldoende om hun kinderen goed te eten te geven en naar school te sturen.

Campagneproject 2015: SETIK

Het campagneproject van Vastenactie 2015 richt zich op het jongerenwerk van SETIK in Sri Lanka.

Op de theeplantages zijn de dorpen zeer geïsoleerd, de mensen verdienen nauwelijks voldoende om van te leven en het ontbreekt aan basisvoorzieningen als schoon water, sanitair, openbaar vervoer en onderwijs.

Veel vrouwen werken voor een paar euro per dag als theeplukster of vertrekken naar het buitenland, veel mannen zijn werkeloos en hebben een alcoholprobleem.

De kinderen worden daardoor slecht begeleid en verlaten vaak voortijdig hun school.

Ze gaan op jonge leeftijd werken of zwerven langs de straat. Via het jongerenwerk wil SETIK de kinderen en jongeren van de theeplantages zelfstandig en zelfbewust maken.

Door middel van een groot aanbod aan trainingen en workshops stimuleren de stafmedewerkers van SETIK kinderen en jongeren hun schoolopleiding af te maken en een voorbeeldfunctie in de samenleving te vervullen.

Administratie januari 2015

Collecten

Kerkdiensten	€ 381.15
Extra collecte Oecumene	€ 93.41

Oud papier november 2014	€ 883.30
december 2014	€ 597.30

Oudejaarscollecte 2014	€ 1.135.--
------------------------	------------

Voorlopige Vrijwillige Bijdrage

Toezeggingen	€ 26.197.—
Ontvangen	€ 3.053.16

Verjaardag fonds Sluiskil

November	aantal	
Mevr: M De Bruijne	6	€ 31,00
Mevr: M Dieleman	1	€ 5,00
8 kaarten verstuurd	Totaal	€ 36,00

December	aantal	
Mevr: M De Bruijne	6	€ 68,10
Mevr: A v Dixhoorn	1	€ 10,00
8 kaarten verstuurd	Totaal	€ 78,10

Januari	aantal	
Mevr: M De Bruijne	5	€ 35,00
Mevr: M Dieleman	4	€ 40,00
14 kaarten verstuurd	Totaal	€ 75,00

Mattanja de Bruijne.

Mutaties ledenbestand

Verhuisd:

- 16-01-2015   Mevr. E.M. de Bue
van: Zandstraat 94 Philippine
naar: Oostburg
- 29-01-2015   Dhr. G.F.A. van Opdorp en
Mevr. J.J.M. van Opdorp- Casteleijn
van: Zandstraat 217a 4551 LG Sas van Gent
naar: de Witte Leeuw 27 4554 BG Westdorpe

Overleden:

- 22-01-2015   Dhr. J.H. van Dijke
De Witte Leeuw 7
4554 BG Westdorpe

Verjaardagen

85 jaar:

- 21 maart   Mevr. P. Strijdonk - Verpoorten
Spoorstraat 21
4541AH   Sluiskil

Huwelijksjubileum: 40 jaar

- 25 maart   Dhr. J.A. Ekkenbus
Mevr. W.G. Ekkenbus – Janssen
Alikruik 6, 4553CG   Philippine

Crèche en kindernevendienst:

Elke Zondag m.u.v. zomervakantie en de zondag na kerst

Info crèche Sluiskil Marleen Dieleman tel:0115-471385

Info crèche Philippine Ina Verpoorten tel:0115-492040

Kindernevendienst Joke Zegers tel:0115-472679

Kindernevendienst Ina Verpoorten tel:0115-492040

Inleveren copy schakel:

Copy voor de volgende schakel Voor 21 maart 2015

Adressen ziekenhuizen en verpleeghuizen

Als u een kaart wilt sturen naar iemand die in een ziekenhuis of verpleeghuis is opgenomen, komt dat er vaak niet van omdat u het juiste adres niet weet. We helpen u daarbij door hieronder een lijst op te nemen met postadressen van inrichtingen waarin onze zieken vaak liggen. Weet u ook nog het kamernummer en/of de afdeling waar de patiënt ligt, dan is vermelding daarvan handig, maar niet noodzakelijk. Wel graag de namen noteren met de juiste voorletters en bij vrouwen zo mogelijk de meisjesnaam erbij. Ook is het handig om bij vaak voorkomende namen achter de naam tussen haakjes de woonplaats te vermelden.

De adressen zijn:

Zorgzaam Ziekenhuis de Honte	Wielingenlaan 2	4535 PH Terneuzen
Zorgzaam Ziekenhuis Med Centric	Pastoor van Genklaan 6	4501 AJ Oostburg
UZ Gent	De Pintelaan 185	9000 Gent
AZ - Campus Maria Middelaes	Kortrijksesteenweg 1026B	9000 Gent
AZ – Campus Sint-Josef	Kliniekstraat 27	B-9050 Brugge
AZ–Sint-Jan Brugge	Ruddershove 10	Brugge
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	's Gravenpolderseweg 114	4462 RA Goes
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	Koudekerkseweg 88	4382 EE Vlissingen
Redoute	Rijsenburg 2	4551 HT Sas van Gent
Ter Schorre	Bachlaan 90	4536 GD Terneuzen
De Blide	Alberdingk Thijmstraat 1	4532 CZ Terneuzen
Bachtendieke	Koninginnelaan 2	4532 BP Terneuzen
Vremdieke	Irisstraat 30	4542 EE Hoek
De Vurssche	Rooseveltlaan 1	4571 HT Axel
De Molenhof	Molenstraat 14	4543 CM Zaamslag
't Verlaet	Bernhardtstraat 22	4554 BE Westdorpe
Annelot ter Walle	Ter Wallestraat 7	4521 AZ Biervliet
Emmaus	Handboogstraat 6	4515 CW Ijzendijke
De Blauwe Hoeve	Truffinoweg 2	4561 NT Hulst
De Hoge Platen	Westlandstraat 4	4511 XX Breskens

Heeft u nog adressen ter aanvulling, dan kunt u deze mailen naar de redactie.